

## АБОНАМЕНТЪ:

За България, за год. 14 лв.  
За странство за год. 28 лв.  
Цена брой 10 ст.

# ВЪСТНИКЪ ДОБРУДЖА

## ЯВЛЕНИЯ:

р. 30 ст. на кв. см.  
р. 20 ст. " "

Адресъ:

удина — Бабадагъ

Акоп. не се връщ. назадъ

## ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВЪТЪ

Мелна понеделникъ, орѣда и петъкъ

Германскиятъ официозъ за мира. — Нѣмската преса за кризата. — Венделъ за Добруджа. — За отвлеченитъ добруджанци. — Ромъния за Добруджа въ 1878 г. — Волята на добруджанци. — Изъ Ромъния. — Вториятъ Добруджански Народенъ Съборъ. — Състава на новия кабинетъ. — Добруджанската изложба въ Бабадагъ и пр.

Г. Тодоровъ

### Германскиятъ официозъ за Добруджа.

Въ сутринното си издание отъ 13 т. м. Norddeutsche Allgemeine Zeitung дава място на една твърда интересна статия подъ надсловъ „Bulgarische Stimmen“, посветена изключително на недоразуменията по добруджанския и източно македонския въпроси. За сега ние ще се справимъ и проследимъ мислитъ, въ нея върху Добруджа.

На първо място официоза подчертава, че литературната разправа не вреди никогa. А въ края статията завършва, че приятелското и откровенно изказване е отъ полза за здравината и спойката на съюза. Статията за лишенъ път изтъква, че кондоминиума е българско изобретение и предложение. Като взема, обаче, поводъ отъ упоритото възражение на българската преса, че нашитъ делегати въ Букурещъ сж били заставени отъ самитъ факти да направятъ това предложение, то Norddeutsche Allg. Zeitung е внесалъ ново обяснение по тоя пунктъ, като не е пропусналъ да ни прочете и една кратка история по добруджанския въпросъ. Ето я: „Кондоминиума е българско предложение. Българската преса възражава, че българскитъ делегати въ Букурещъ неочаквано сж били поставени предъ факта за раздѣлянето на Добруджа на северна и южна. Недоглеждатъ се вътрешнитъ и историческитъ данни по раздѣлянето на Добруджа. Южна Добруджа бивше пръвъ 1913 год. откъснатата, докато северна Добруджа още отъ Берлинския конгресъ става ромънска земя. Отъ като България въ 1916 год. се намеси въ войната съ Ромъния, имаше съмнение, че на България, като възнаграждение ще се върне загубеното въ 1918 год. Централнитъ сили припознаха по принципъ претенцията на България върху северна Добруджа по това парче земя бивше завладено дружно и при участието на турски войски, затова неговото бждеще трѣбваше да се реши по общо обсъждане и по съгласието на всички съучастници. Затова дойде отъ българска страна предложението за общото овладѣние на северна Добруджа.“

Понеже официозътъ е решилъ да ни говори съ откровенъ езикъ, то и ние ще му отговоримъ съ подобаващата откровеностъ.

Безспоренъ е фактъ, че незначителни германски и турски войски участваха въ добруджанскитъ боеве. Каква е стойността на съдѣйствието на еднитъ и другитъ, това при друго време ще ни каже безпристрастния изучавачъ. Фактъ е, обаче, че голѣмото българско войсково ядро смаза противника въ Добруджа. Полето е покрито отъ множество български кръстове; ако някой мисли да нести истиината, нека прѣнее срамътъ предъ света паметь на многобройнитъ юнаци, които почиватъ тамъ.

Когато почнахме войната съ Ромъния, върхуши широкитъ обещания отъ нейна страна да ни върне отнѣтото пръвъ 1913 год. само сръщу нашия неутралитетъ, тогава никой въ България не мислеше, че ще дойде денъ, като днешния, да ни се казва, че въ рискованата намеса ще получимъ като „Siegespreis“ (възнаграждение) само откъснатата южна Добруджа.

За насъ Добруджа не е била никога раздѣлена, а само една, единна, каквато Богъ я е далъ. Ние никога не сме смѣтали да вземемъ Добруджа като премия за победа и тукъ е голѣмото заблуждение на официоза. Българинътъ не е наемникъ, той не ходи на война за премия или възнаграждение, а се бие и мръ само за доброто на бащината си земя. Нима бива така повърхностно и съ леко сърдце да се гледа отъ съюзницитъ на нашата намеса въ войната съ Ромъния? Отговаря ли отчасти поне откъснатото парче пръвъ 1913 година на голѣмината на рисковетъ които подесихме въ войната съ Ромъния? Ако бивше това единствено нашата военна целъ на северъ, то едва ли бихме подели жестокия бой когато и по другъ пътъ можехме да имаме тоя плодъ. Ние тогава не допускахме, че ще излезатъ дребнитъ смѣтки на масата, а както подобава на съюзници съ рицарско сърдце, каквото е било винаги българското, безъ колебания, поведохме боя. Защото за насъ бивше ясно, че Ромъния е общъ врагъ на Съюза, а не само на Австро-Унгария, като какъвто тя искаше да мине, като всяка лукава жепя. Нали ако бивше отишла до Виена щеше да бжде въ врада и на Германия и на насъ, или ако отигнѣше Союзъ щеше да откъсне Турция? Въ 1916 година ние гледахме на Ромъния като на противникъ, който бѣ издигналъ по жа си сръщу Съюза. И ако е станало нужда да се викатъ на помощъ други съюзни войски, то е защото фронта бивше общъ, а не защото е трѣбвало да дойдатъ съюзницитъ да овладѣятъ земи, за да ни ги продаватъ по късно на скъпа цена!

Рече ли обаче да се държи на тоя пусти коалиционенъ характеръ на добруджанската война, то да се спази сащото начало по принципа на равноправието на съюзницитъ, при всички аналогични случаи. Участвувахме въ боеветъ въ Влахия и при Серетъ. Въ боя въ Добруджа направихме много нѣщо, отъ наша страна, за разгрѣмяването на Русия. Защо тогава да не участвуваме въ решенията на всички източни въпроси, съ право на печалби? Балтийски, черноморски и кавказки въпроси минаха безъ насъ, а затова пъкъ твърдо се държи за откуна на Добруджа!

Историята на добруджанския въпросъ знаемъ, както тия и на другитъ поменати въпроси. Раздѣлянето на Добруджа въ Берлинския конгресъ нѣма нищо общо съ сегашното раздѣляне. Днешното раздѣляне е фактъ независимъ отъ миналото, нито по мотиви, нито по обстоятелства. Добруджа за българската история е една. Неправдита на миналото, като зли сънки, не могатъ да се викатъ на животъ отъ добри съюзници. Адвокатски възр-

тания, като това, че не въ Букурещъ е станало раздѣлянето на Добруджа, а въ Берлинския конгресъ е много плитко и не ще помогне на разбирателството, нито ще разубеди българина въ упоритата му любовъ къмъ родината, за да кандисе на разнитъ пазарѣци.

Тоя малперъ на официоза за избѣгване на Германия отъ отговорностъ по парлнвния въпросъ, откровенно казано, не е за доброто на Съюза. Тоя подобранъ начинъ за третиране на националнитъ междусъюзнически въпроси само ще подхрани и засили инаха на Турция да иска и само да иска.

Заклучителниятъ ни отговоръ. Добруджа раздѣлиха съюзницитъ въ Букурещъ. Предложението е наше, но то ни се патрапи. Германия има прѣстъ въ спора. Тя е отговорна предъ насъ. Союзницитъ не помагатъ. Разрешението на въпроса по честъ и достоинство, е най-късото разстояние до солидарността и бждемето на съюза!

### Пазаренкото на бойнитъ фронтъ.

Зволетинъ отъ Шаба на Дѣйствищата армия  
за 21 юний 1918 г.

Македонски фронтъ. Въ заной на Черна огневата дѣйностъ отъ двѣтъ страни бивше отъ време на време по силна. При с. Маково разпрѣснахме неприятелско щурмуво съдѣяние. Южно отъ Хума, прѣвъ нощта, следъ извѣсточена артилерийска подготовка, грѣцкитъ дивизии на нѣколко вѣли се опитаха на два пѣти да атакуиратъ нашитъ позиции на широкъ фронтъ. Обострѣливи съеврѣменно съ дѣйствиеленъ огънь отъ нашата артилерия, тѣ бѣха отбити съ кървави за тѣхъ загуби. Слабитъ грѣцки групи, които бѣха успѣли да доближатъ прѣдѣлствитѣ на, бѣха унищожени съ пушеченъ, картеченъ и бомбовъ огънь отъ нашитъ храбри защитници.

### Съюзнически свѣдѣния.

Берлинъ. Отъ бойнитъ фронтъ нѣщо ново.

Цариградъ. По нѣкомъ мѣста на палестинския фронтъ неприятелската артилерия обострѣла нашитъ позиции. Нашитъ батареи обострѣлиха съ успѣхъ неприятелската артилерия и войсковитъ лагери при Бад-Арджакъ и сѣвѣрозападно отъ Ерихе прогонихме разузнавателнитъ отдѣления на противника. Бунтовническитъ лагери при Таеиле бидоха отново нападнати отъ нашитъ авиатори. По останалитъ фронтъ нѣщо ново.

### Неприятелски съобщения.

Парижъ. Нищо важно за отбѣляване.

### Нѣмската преса за кризата.

„Франкфуртеръ Цайтунгъ“ Можемъ да бждемъ сигурни, че нѣщо не ще се промѣни въ външната политика съ България. Промѣната на правителството, причинена отъ мотиви на вътрешна политика, не ще накърни въ нищо върността на България сръмо съюза.

„Берлинеръ Цайтунгъ амъ Митагъ“. Трѣбва да се приеме съ сигурностъ, че външната политика, ръководена отъ Радославова съ поддрѣната на Цари, ще остане непромѣнена.

Фосике Цайтунгъ. Царятъ, който съ право си е спечелилъ името на еднѣ отъ най-голѣмитъ съврѣмѣнни дипломати, не ще повина едно министерство, което би могло да води друга външна политика, освѣтъ тази, която води до сега съ Радославова за благото на българската нация.

## В. ДОБРУДЖА

Продължение.

(3)

Венделъ засяга и отношенията между Турция и България и тяхното влияние върху изхода на Букурещкия прѣговор. Ще се задоволим само да ги прѣдадемъ тъй, както ги намираме въ статията му. Той казва: „Разбира се, стара Добруджа, въ противоположност на нова Добруджа, не се отделила направо на България, но се постави подъ общото владѣние на четворния съюз; пътятъ Черна-вода — Кюстенджа безъ съмнѣние германскитѣ империализмъ здраво ще задържи въ ръцѣтъ си. Причината за този провизоризмъ се крие главно въ недоразумѣнията между Турция и България, които, въ-рѣшито не се въртатъ само около една пвица земя край Марица или за едно парче блѣморски брѣгъ, а около по-голямъ пѣща. Върѣшки всичко, Турция би гледала съ по-добро око Добруджа въ ролята си, отколкото въ български рѣцѣ, защото въ втория слу-чай двата пътя, които водятъ отъ Цариградъ къмъ централнитѣ сили, този прѣзъ Кюстенджа, както и този прѣзъ София, биха минавали прѣзъ територията на една и съща държава, която, макаръ днесъ да е съюзица на Османитѣ, утрѣ може да не бъде такава. Още по-големо е недоволството на турскитѣ държавници отъ това, че съ Букурещкия миръ се направи първата сериозна крачка за осъществяване на оная политика, която създава отъ България безусловна най-силна държава на Балканитѣ. Това засилване на България въ никой случай не е въ интереса на Турция, която по никакъв начинъ пѣща да се откаже отъ мисълта за равновѣсието на Балкана. На Босфора още не забравяме 1912 год., когато софийскитѣ вѣстници заявиха, че божата воля е прѣдпридѣлила българския царъ да замѣсти полу-мѣсца на джамията „Ай София“ съ кръстъ. Въ високата порта сериозно се боитъ, че слѣдъ по-късо или по-дълго врѣме въ велика България може да се събуди желанието да притежава Цариградъ, като естествена столица на новата държава и затова се противопоставятъ на всички планове, които могатъ да бъдатъ етапи къмъ постигането на тази цѣль тъй силно, че централнитѣ сили не дочакаха разбирателството между тяхнитѣ вѣнзлични европейски съюзници, но сключиха мира въ Букурещъ, като оставиха Добруджа въ провизоризмъ.“ (Край).

## ПРѣТРЕДЪ НА ПРЕСАТА

Nord. Allg. Zeitung. Вицепрезидентътъ на германския райхстагъ, Д-ръ Пааше, прѣкара пѣла 14 дена въ българската столица, за да събере и получи самъ лично и непосредствено впечатление за настроението въ България и то въ едно врѣме, когато българскитѣ гласове сж неблагоприятно повлияни отъ неясното положение на кондоминиума въ северна Добруджа, а азиатската преса често съдържа неоснователни надежди отъ възбуднитѣ извѣщения. Пааше използва благоприятния случай, не само грижата на съюзнитѣ да опознае, но сжко угнетѣнитѣ гласове да освѣжи, прѣзъ вѣнзличното подчертаване на изпитаната германска съюзна вѣрност, неизчерпаемата германска дѣеспособност въ водене на войната и сигурността въ побѣдата. Той изказа желанието за съюзническото подпомагане прѣзъ българскитѣ сурови материали срѣщу компенсация. По неето разбиране трѣбва

да има една систематическа задружна работа въ това отношение, като всички достави това на другия, което е въ състояние отъ общъ интересъ да направи. България е една богата страна отъ извѣстни естествени сили, отъ една хубава и плодородна почва и отъ климатъ, което и дава възможностъ да произвежда продукти, които ние при северния климатъ и зимния студъ не можемъ. Тя може въ много пѣща да помага. България ще бъде въ състояние да достави безъ чужда помощъ твърдъ голѣмо количество отъ храни и животиноски продукти. Знае се, че ние въ Германия на годишната употребаваме яйца за около 200 милиона марки. Една голѣма частъ отъ тяхъ може да ни достави България. Остава само да се засили индустрията въ нея, за да стане транспортрането лесно. България ще бъде и въ отношението своето скотовѣдство по друго яче да развие, за да засили значително неговата дѣятелност. Азъ се надявамъ, че ще може да се извадятъ отъ южна България голѣми количества пашули, а сжко и памукъ. Защо да даваме на невѣрната Италия 150 милиона война година за сурови копринени материали, когато може да си вземемъ отъ България, защото да не засилимъ тази богата индустрия въ България? Обработването на тютюня, което за сега е цѣль изворъ за богатства на не по-малко отъ 100,000 д. селѣци, защо да не съдѣлваме да се развие още повече?

Взаимното подпомагане е, на което азъ гледамъ моитѣ надежди за стопанското бъдеще. Голѣмитѣ богатства въ минерали и други пѣща, които отъ страна на България могатъ да бъдатъ събрани, ни поставятъ въ положението да кажемъ, че общата съюзна областъ може да остане дѣеспособна и независима. Но азъ пакъ подчертавамъ, че всичко може да стане на основитѣ за взаимоподпомагане и обслужване. Азъ пакъ повтарямъ това, което често не се чуе да се казва. Неможе както и да е страна въ четворния съюзъ да се направи зависима или да бъде оставена на второ мѣсто, но трѣбва стопанското развитие въ всички области равномерно да се поощрява прѣзъ взаимнообразни ползи. Това е една голѣма проблема. Затова като отивамъ нашитѣ капитали въ една страна не трѣбва да сж рѣшени само печалби въ врѣда на нея да вадятъ, а цѣльта и стремението имъ да бъде да развиятъ стрената и да повдигнатъ индустрията на съюзнитѣ народи. Само така може да продължава приятелството въ стопанската областъ.

## За отвлѣченитѣ Добруджанци.

Ромѣнското правителство бѣше се задължило веднага слѣдъ сключването на Букурещкия миръ да освободи и върне по домоветѣ всички интернирани добруджанци. Това задължение не е изпълнено и до сега. Въ Молдова сж задържани още хиляди добруджанци. Ромѣнскитѣ вѣднати напоследък ги заставятъ прѣзъ гладъ, побой, арести и заплашвания да подписватъ пѣлваки декларации, съ които се отказватъ да се върнатъ въ роднитѣ мѣста, и слѣдъ туй на сила ги разпращатъ да работятъ по чуждитѣ чимлици. Нѣкои отъ тяхъ сж сполучили съ рискъ на живота си да избѣгатъ и да се завърнатъ по домоветѣ си. Тѣ разказватъ потрѣсачни работи за варварски режими, подъ който се държатъ още нещастнитѣ отвлѣчени. Между тяхъ имало и много жени, дѣца и старци. Гладни, голи, бои, безъ постилки и завивки, изтощени отъ болести и мизерия, тѣ били заставени деннонощно да работятъ подъ дѣлѣтка на стражарскитѣ камшици и на неистовитѣ влашки руганни и поувни.

Централнитѣ Добруджански Народенъ Съвѣтъ въз основа на съдѣния, събрани отъ завърналитѣ се отвлѣчени прѣзъ априлъ и май, е съставилъ списъци на всички интернирани, останали до сега въ Молдова. Списъцитѣ ще бъдатъ скоро публикувани. Съвѣтъ е направилъ енергични постѣпки прѣдъ българското правителство и прѣдъ българското прѣдставителство въ Букурещъ да се заотжатъ за незабавното освобождение на всички отвлѣчени. Днесъ отправя протестъ до всички неутрални и съюзни дѣлжани и до международното бюро на д-во „Червенъ Кръстъ“.

# ВОЛЯТА

## НА ДОБРУДЖАНСКОТО НАСЕЛЕНИЕ

СОФИЯ.

НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЯ.

Чувствайки днесъ паметта на Свѣтитѣ Братя Кирила и Методия — празника на нашата про-вѣта — мѣстния Добруджански Народенъ Комитетъ въ о. Туркоя, Мачинско, не може да не изкаже своята възбуда отъ злото, което вече трети пътъ се навършва спрямо насъ — нещаститѣ добруджанци. Онова, което мощния съюзъ направилъ въ Букурещъ не е единъ мотнески за насъ миръ.

Ние заявихме въ Бабадагъ, заявихме го прѣдъ цѣля дивизирания сѣвъ, заявихме и днесъ, че обединението на нашия народъ не може да бѣдъ вършено, до като нѣмаме граница устията на Дунава.

Като протестираме високо противъ тоя кондоминиумъ, въ чийто рамки никой отъ насъ не жолме да бѣдъ скованъ, имаме единично упование въ Васъ, че не ще допустите по никакъ начинъ чуждъ кракъ да отиде въ нашата Вѣлзатна Добруджа — люлката на нашето мило Отечество.

Загиналитѣ въ неравнитѣ бойове наши герои ни дариха свобода и ние съ кръвта си ще я пазимъ като свѣтлина!

Искаме, прочее, да заявимъ още сега съ Обединена България и подъ омигѣта на Ваше Величество.

Да живѣе Царя на България!

Да живѣе Освободена Добруджа!

Да живѣе Обединена България!

Прѣдседателъ: Т. В. Тончевъ.

Секретаръ: Н. Андоновъ.

Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ о. Хаджиларъ, Тулчанска околия, празнувайки днесъ най-тържествено празника на народнитѣ прѣвѣтитѣ — тържеството, което иде за насъ пѣтъ да докаже недовѣрието ни отъ цѣлкупния български народъ, съ уговорение гледа на Букурещката неправда спрямо добруджанското население. Мирния Букурещкия договоръ не зачете нашето право за самоопредѣлене тъй тържествено и единодушно заявлено въ паметния народенъ съборъ въ Бабадагъ.

Вѣрваме, Ваше Величество, че ще бѣдемъ подпомагнати отъ цѣля българския народъ въ борбата за обединението ни до устията на Дунава къмъ милото ни отечество — България.

Слѣдѣйки завѣтитѣ на падналитѣ герои за свободата на Добруджа, ний-мѣдигаме мощенъ протестъ противъ всякакъвъ искусственъ кондоминиумъ. Желамъ за вѣки да бѣдемъ едно неделимо цѣло отъ майка България.

Въ днешния тържественъ донъ отправяме топли молитви къмъ Всевѣшния за побѣдоносния успѣхъ на храбрата ни армия, и за даруване Вамъ и на цѣля Царски домъ здравѣ и дълголетствие.

Прѣдседателъ: Г. Санчевъ.

МИНИСТРЪ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ.

Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ о. Хаджиларъ, Тулчанска околия, честувайки паметта на народнитѣ ни просвѣтитѣли, които съединиха всички български, накаралъ ги да се чувствуватъ като единъ и съзнаватъ своето величие, съ болка на сърдце и на кърпено национално честолубие гледа на сторената спрямо добруджанското население велика неправда въ Букурещъ. Извършеното въ Котрочени прѣнебръгна нашето право за самоопредѣлене, тържествено прокламирано въ паметния народенъ съборъ въ Бабадагъ. Разчитаме на искрена поддрѣпа на храбрѣ български народъ въ титаническата ни борба на цѣлото обединение на х-тата ни родина до устията на Дунава, къмъ общото ни мило отечество — майка България. Вѣрни на завѣтитѣ на легендарнитѣ герои, които съ благородната си кръвъ по плоднитѣ родни поля освѣтиха нашата свобода, ний-прѣдани сино-

Проф. Романски и Д-ръ Пенаковъ.

Продължение отъ бр. 147.

## Ромѣнски свидѣтелства по въпроса за Добруджа. (1878 г.)

Уводна статия изъ в. „Romania Libera“

Въ миналитѣ брѣве доказахме, че нашето положение относително Бесарабия, е чувствително промѣнено. Днесъ вече нѣмаме работа съ Русия, която въ замѣна на една частъ отъ нашето отечество ни прѣдлага компенсация въ Добруджа, а съ европейскитѣ конгреси който връща Бесарабия на Русия, дадена ни съ Парижкия договоръ, и срѣщу загубата, ни поднася Добруджа, съ условие да я цивилизуваме — да построимъ единъ новъ булевардъ между севернитѣ и южни славяни.

Съ Русия не искаме да прѣговаряме върху тази размѣна, понеже се опасяваме много.

На Русия казахме: не даваме Бесарабия за твоитѣ дѣла; и добръ сторихме. Добръ ли бихме направили да отговоримъ на конгреситѣ: не се подчиняваме на вашитѣ рѣшения? Този отговоръ може да се даде по два начина: съ съпротивление противъ Руското владѣние на Бесарабия, или прѣзъ неприяемане на Добруджа. Разумни ли биха били подобни отговори? Да имаме прѣдъ видъ примѣждитѣ, които биха произлизали отъ едно необмислено рѣшение, което да прѣзира дѣлото на конгреса. При всичкото ни вѣнзване, прѣдъ видъ нещастията които ни прѣтѣснватъ, не би трѣбвало да забравимъ никога, че нашето съществуване като малка държава, ще бѣде уважавано само до тогава, до като ние прѣдставяваме общо-съ-пейски интересъ. Простимо ли ще ни бѣде да работимъ протѣжното?

Европа чувствува нуждата, щото между Русия и южнитѣ славяни да има едно прѣградище.

И за това ни прѣдлага Добруджа. Увѣрени сме, че ако не я приемемъ, ще си намеримъ една друга не-славянска държава която да приеме, а ние бихме останали само съ едно криворазбрано задоволство, и сжщеврѣменно бихме излизали въвъ отъ кръга на европейскитѣ интереси. Знаемъ че Добруджа и географ-

ически и етнографически, отъ своето културно положение ще бѣде една тѣжестъ за Ромѣния, ще се види принудена да изразходва съвсѣмъ много отъ своитѣ сили за да я раздѣлжи по прогресивния пътъ. Не трѣбва обаче да забравяме, че каквито и голѣми материални загуби имаме сега за Добруджа, тази областъ ни е принадлежала нѣкогашъ, — че тя ни води къмъ едно обширно крайбръжие, което ще ни свърже економически съ сѣвъ, както не бихме могли да бѣдемъ съ прѣдшнитѣ си граници, начертани въ Парижкия договоръ, — че тази областъ присѣдана къмъ Ромѣния ни свързва съ голѣми европейски интереси.

Всичка тия основания, вѣрваме, че трѣбва да бѣдатъ взети подъ внимание, добръ опѣнени и обмислени когато ще отговоримъ на конгреса, за да не би погледнати само отъ една гледна точка, да вкаратъ въ загуба и безъ това тъй огорченото ни отечество. Една голѣма неправда се санкционира въ конгреса, едно неискано зло извършва сѣнпална Европа като отнима това което ни бѣ дадено въ 1856 год. Но, да си отваряме добръ очигъ, за да не би злото, което ще извършимъ сега, да бѣде още по-големо.

„Romania Libera“ № 333, 26/VI 1878 г.

(Слѣдва).



на родната земя, издаваме мощен протестъ противъ всякакъв искусственъ кондоминиумъ.

Искаме веднага да заживеемъ подъ съзнатъ на родното управление.

Прѣседателъ Г. Станчовъ.

Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ с. Дюнджии, Кюстенджанско, празнувайки днесъ великия народенъ празникъ св. Кирилъ и Методий, който днесъ е ни оплотява отъ всички българи, съ тѣга на сърдце гледа на извършената неправда къмъ насъ отъ Букурещкия договоръ. Надѣваме се, че майка България, която днесъ е победителка, нѣма да остави да късатъ територии отъ живото ѝ тѣло. Искусствени граници и кондоминиума нѣма да ползуватъ никого. Искаме по-скоро да заживеемъ подъ управлението на родната ни България.

Прѣседателъ Т. Вълчановъ

Секретаръ Еню Николовъ

Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ с. М. Гаргалъ, Кюстенджанска околия, Ви отирава, Г-нъ Милистре, отъ името на мѣстнитъ жители горещи прѣдложения по случай всенародниятъ ни празникъ св. Кирилъ и Методий. Отъ друга страна съ разбито сърдце и душа констатира рѣшенieto за възвѣдане на кондоминиума, съ което родния ни край се третира като разбѣйна монета за непознати намъ пѣли. Молю издигаме гласъ на протестъ и молимъ Вашата поддръжка за окончателното ликвидиране на добруджанския въпросъ въ единствената права смисълъ — присъединението и на останалата частъ отъ Добруджа къмъ майка България.

Прѣседателъ Боньо Комевъ

Празнувайки днесъ всенародния празникъ на родната просвѣта, който свързва всички българи и ги кара да се чувствуватъ и дишатъ като една душа, Мѣстниятъ Добруджански Народенъ Комитетъ въ с. Туркоя, Мачинско съ огорчение гледа на сторената въ Букурещъ неправда къмъ добруджанците, които чрезъ своитъ делегати на събора въ Бабадагъ единодушно прокламираха своето самоопредѣлене и най тържествено заявиха, че искатъ немедленото присъединяване на цѣла Добруджа до устието на Дунава къмъ България и възвѣдане родно управление.

Пълно обединение — ето идеалътъ, за който всички ще се жертвуваме, но нѣма да допустимъ чуждо владичество въ нашия роденъ кътъ!

Като протестираме най-енергично противъ създадения кондоминиумъ, разчитаме на Васъ, Господине Министре, на Правителството и на цѣлия български народъ, че не ще ни оставите на нови изпитания.

Съ болка на сърдце си спомнаме днесъ, думитъ на Фелдмаршалъ Фонтъ Макензентъ, който на 16 мартъ т. г. лично прѣдъ Васъ заяви, че „ОСВОБОДЕНА ДОБРУДЖА“, особено съ своя красивъ градъ Кюстенджа, ще бѣде най-ценниятъ бридантъ на българската корона.

Искаме, прочее, веднага да заживеемъ въ прѣдѣлитъ на майка България!

Добруджа е била българска и българска да си остане!

Да живѣе Освободена Добруджа!

Да живѣе Обединена България!

Прѣседателъ: Т. В. Тончевъ.

Секретаръ Касмеръ: Н. Андоновъ

Мѣстниятъ добруджански Народенъ Комитетъ въ с. Кавгаджи, коджелашка околия, празнувайки днесъ тържествено празника св. Кирилъ и Методий, свързващъ въ едно цѣло българския народъ, отъ прѣсърбѣе гледа, г-не министре, на сторената, спрямо добруджанското население, неправда отъ Букурещкия миръ. Въместо да ни слѣе отъ майка България, той отрѣче нашето самоопредѣлене, тържествено обявено въ паметния народенъ съборъ въ Бабадагъ. Разчитайки на поддръжката на цѣлия български народъ въ борбата, ний не губимъ надежда въ цѣлото обединение на родната ни до устието на Дунава къмъ общото ни отечество България. Вѣрни на заветитъ на славнитъ герои, които съ кръвта си по роднитъ ни поля освѣтиха нашата свобода, ний протестираме противъ всякакъв искусственъ кондоминиумъ и искаме да бъдемъ веднага отъ майка България.

Прѣседателъ: Ив. Георгиевъ

Секретаръ: Ж. Петковъ

## ГЛАВНОКОМАНДУЮЩАЯ ДѢЙСТВ. АРМИЯ

Мѣстниятъ Народенъ Комитетъ въ с. Хаданларъ, Тулчанско, празнувайки всенародния празникъ на родната ни просвѣта, който обединява всички българи въ едно тѣло, съ голѣма скръбъ гледа на стореното въ Букурещъ. Мирния Букурещки договоръ огрѣча нашето право на самоопредѣлене, тържествено прокламирано въ народния съборъ въ Бабадагъ.

Разчитаме на поддръжката на българското храбро войнство въ борбата ни за цѣлото обединяване на родния ни край до устието на Дунава къмъ общото ни отечество Майка България.

Готови да вземемъ оръжието и изплатимъ заветитъ на славнитъ герои, наши освободители, ний издигаме високо гласъ си противъ всякакъв кондоминиумъ.

Никой не може да ни раздѣли отъ Майка България. Искаме само родно управление.

Прѣседателъ: Г. Станчовъ.

Народниятъ комитетъ въ с. Сарж-Юртъ, Коджелашко, празнувайки днесъ всенародния великъ празникъ на родната просвѣта, който свързва всички българи и ги кара да се чувствуватъ, като една душа, съ най-големо угорчение гледа на сторената неправда въ Букурещъ. Букурещкия миренъ договоръ отъ единъ замахъ отрѣча нашето овецено право за самоопредѣлене, което тържествено се прокламира въ паметния народенъ съборъ въ Бабадагъ. Разчитаме на мощната поддръжка на българския народъ въ борбата ни за пълно обединение на родната ни до устието на Дунава къмъ майка България, ние издаваме мощенъ протестъ противъ всякакъв искусственъ кондоминиумъ. Ние оставаме вѣрни синове на заветитъ на окъпнитъ ни славни герои, които оросиха плоднитъ ни родни полета съ окъпната си кръвъ за нашата свобода и нѣма да държимъ тѣя завети да се тѣчатъ отъ когото и да било. Ние заявяваме, че мога да веднага да се присъединимъ къмъ общото отечество България и искаме да живеемъ само подъ родно управление.

Прѣседателъ Пею Пенчовъ

Секретаръ Марку, П. Нандовъ

## ИЗЪ РОМЪНИЯ.

(Отъ нашия специаленъ кореспондентъ).

Букурещъ. Ромънскиятъ парламентъ слѣдъ избора на бюрото и провѣрка на мандатитъ е избралъ комисия за отговоръ на троното слово. Постъпили сѫ множество интерпелации. Въ понеделникъ започватъ разискванията на проекта за отговоръ на троното слово, който се ограничава само отъ перефразирането на послѣдното. Коментира се факта, че при откриването на парламента не е присъствувала кралица Мери, което се счита за умишлено манифестиране на нейнитъ убѣждения. Дипломатическото тѣло тоже не е присъствувало; то не е било поканено.

Единъ указъ обнародванъ въ Държавенъ вѣстникъ амнистира всички германски поданици, обвинени или осѣдени въ Ромъния за услуга въ полза на Германия. Министертвото на индустриата е забранило износа отъ Бесарабия на каквито и да било продукти.

Бившия министъръ на външнитъ работи на Бесарабската република, запитанъ дали се надѣва, че широко демократичнитъ реформи отъ Бесарабия ще донесатъ добро влияние въ ромъния, отговорилъ съ горчивина, че се бои отъ много застарѣлитъ ромънски политически права, но се надѣва, че вѣмето ще донесе подобрѣние.

## ИЗЪ ЧУЖБИНА.

(Б. Т. Агенция и радиотелеграфа).

Нѣмския езикъ изхвърленъ отъ Америк. училища.

Въ единъ рѣчь прѣдъ държавната комисия, под прѣседателство на Съединенитъ щати е настоялъ да се прѣмахне нѣмския езикъ, като училищенъ предметъ.

Унгария и южно-славянския въпросъ.

Съобщенията между министръ-прѣседателя Векеръ и хърватскитъ политици сѫ приключили и въ близката седмица ще бѣдатъ продължени. Както съобщава „Pesti Hirlap“ министръ-прѣседателя е съдиралъ хърватскитъ политици, какъ тѣ мислятъ за принадлежението на Далмация и Босна-Херцеговина, безъ обаче, той самъ да се е изказалъ върху началъ за разрѣшението на окаяния въпросъ отъ унгарското правителство. Хърватитъ само се изказали, че едно разрѣшение на южно-славянския въпросъ може да стане само чрезъ обединението на всички южно-славянски въ една държава, която да бѣде подъ Унгарската корона. Хърватскитъ политици сѫ се убѣдили, че едно благоприятно и задоволително разрѣшение на въпроса може да бѣде постигнато.

Надеждитъ за близкъ миръ.

Цюрихъ. Въ добръ информирани лондонски кръгове прѣобладава мнѣнието, че било възможно до есенъ да се почнатъ прѣговори за миръ.

Картина Св. Кирилъ и Методий. Народопомагателния фондъ „Добруджа“ е купилъ въ продажба художествена репродукция отъ картината Св. Кирилъ и Методий, изработена съ боя (драйфтербендрукъ) по оргипала, рисуванъ отъ художника г. Ив. Енчевъ—Видю. Отпечатана е врху картонъ голѣмъ форматъ 85—70 см. Доставка се отъ фондъ „Добруджа“ ул. Гурко № 17. София и при всички сръбски книжари. Цѣна 7 лева. За добруджа при книжарница Ф. Добруджа—Бабадагъ.

За отвлеченитъ добруджанци. Българския Червенъ Кръстъ се е отнесалъ до международния комитетъ на общото дружество, за да направи нужното за повръщане надиръ изпратенитъ за отвлеченитъ добруджанци и непрѣдани оуми.

## СЪОБЩЕНИЕ.

Управлението наслѣдството на Н. Хр. Ючормански—Варна, извѣстява за знание: 1) че бившия управителъ на стопанството въ село Ютѣкчиярѣ (Добричка околия), Петръ Василевъ, отъ 15 май т. г. не е вече на длъжностъ при общото и нѣма право да сключва каквито и да било сдѣлки, договори за даване ниви, имоти и пр. подъ насѣтъ и да минасирва каквито и да сѫ суми за омитка на управлението. Горѣспоменатия не прѣтежава никакво пълномощно издадено отъ менъ или пъкъ отъ моя пълномощникъ Димитръ Атанасовъ; 2) че никой другъ освѣнъ пълномощника ми Димитръ Атанасовъ, освѣнъ отъ менъ съ сѣмимално пълномощно, нѣма право да минасирва каквито и да сѫ суми за омитка на управлението, нито пъкъ да сключва договори за даване подъ насѣтъ на каквито и да сѫ покрити или непокрити имоти, въ Варна, Балчикъ, Бургасъ, Каварна и стопанствата Ютѣкчиярѣ, Хошкадемъ, Сарж-меше—Добричка околия и Калина (Емирлеръ), Раковски (Сейдъ Ахмедъ)—Балчикска околия. Всички договори или търговски писма или пъкъ такива издавани орѣнъ получени суми, ангажирани управлението, ще носатъ печата на управлението скрѣпенъ отъ подписа на Димитръ Атанасовъ. Всички договори или каквито и да сѫ търговски писма, не носящи печата на управлението и подписани отъ когото и да другъ, оставатъ невалидни.

Управителъ наслѣдството на Н. Хр. Ючормански: 1—2 А. Н. Ючормански.

## Хроника

Добруджански Народенъ Съборъ. На 21 и 22 юлий т. г. въ гр. Бабадагъ ще се състои вторъ съборъ на прѣдставителитъ на добруджанскитъ села и градове. Прѣдставителитъ ще се избиратъ чрезъ всеобщо гласоподаване. Въ изборитъ сѫ поканени да участвуватъ всички маже отъ 21 година нагоръ, безъ разлика на вѣра и народност. За прѣдставители могатъ да се избиратъ лица отъ възка народностъ, навършили най-малко 30 години. Тѣхнитъ мандатъ ще трае до края на сегашната война. Тѣ ще участвуватъ както въ втория Добруджански Народенъ Съборъ, тъй и въ всички други добруджански събори, които би се свикали слѣдъ него.

Изборитъ за делегати ще се свѣтатъ за редовни, ако въ тѣхъ сѫ участвували най-малко 1/4 отъ избирателитъ въ възка село или градъ. Тѣ ще се произведатъ отъ бюро, посочени отъ избирателитъ. Не се позволяватъ никакви насилия и заплашвания надъ избирателитъ. Ако това нареждане бѣде нарушено нѣкъдъ, избранитъ прѣдставители не ще бѣдатъ допустнати въ Събора.

Всички прѣдставители трѣба да бѣдатъ въ Бабадагъ на 20 юлий. Тѣ трѣба да си носятъ храна най-малко за 3 дни.

НОВИЯТЪ КАБИНЕТЪ Е СЪСТАВЕНЪ. Слѣдъ като г. Малиновъ не е успѣлъ въ мислата си да обедини цѣлата ооциция за единъ общъ партисенъ кабинетъ, той, водимъ отъ благородната си мислъ да даде часъ по-скоро на българския народъ едно популярно министерство, е съставилъ кабинета отъ демократи и радикали, на който е обвѣзана поддръжката на цѣлия оппозиционенъ блокъ.

### ЛИСТАТА Е СЛѢДНАТА:

1. Министръ прѣседателъ и министръ на външнитъ работи г. Ал Малиновъ, демократъ.
2. Министръ на вътрѣшнитъ работи и народното здраве г. Мих. Таневъ, демократъ.
3. Министръ на финанцитъ г. Андрей Ланчевъ, демократъ.
4. Министръ на търговията, промишлеността и труда, г. профессоръ Г. Давидовъ, демократъ.
5. Министръ на земедѣлието и държавнитъ имоти, г. Рашко Маджаровъ, демократъ.
6. Министръ на общественицитъ Сгради, пѣтищата и благоустройството, г. Н. Мужановъ, демократъ.
7. Министръ на Железницитъ пошитъ и телеграфитъ, г. профессоръ Вл. Мисловъ, демократъ.
8. Министръ на Народното Просвѣщение, г. Ст. Костурковъ, радикалъ.
9. Министръ на правосѣдието, г. профессоръ Йосифъ Фаденхектъ, радикалъ.
10. Министръ на Войната, г. Генералъ Лейтенантъ Савовъ.

Учебната година. Въ градскитъ и селскитъ народни първоначални училища ще се завърши на 7 юлий съ публични изпити. На 12 юлий ще се дадатъ дѣтски забавления и ще се издадѣтъ свѣдѣтелствата на ученицитъ.

Цѣнитъ на хранителнитъ продукти. Германското етапно управление реквизира въ Северна Добруджа необходимитъ за етапнитъ войски продукти по слѣднитъ цѣни: говеждо мѣсо 0.90 — 1.60 лв., свинско 1.20 — 1.40 лв., овчо, овнешно и агнешко 0.85 лв., килограма въ живо тегло, мѣтко 0.60 лв., литъра, айда 0.10 лв., кокошки 1.50 лв., жито 0.40 лв., ечемикъ, паревници и овѣс 0.30 лв. килограма.

Всички реквизирувани прѣдмети се плащатъ веднага съ ромънски банкноти отъ Banca Gen. Romana.

**Добруджанската изложба в Бабадагъ.** На 12 Юлий (Петровъ-денъ) въ помъщението на народното първоначално училище «св. Кирилъ и Методи» ще се открие изложба на селски прѣстѣлки, костюми, килими, възглавници, пешкири, черги и др. домашни прѣдмети, подарени отъ българските села въ Сѣверна Добруджа. Изложбата ще се завѣжда отъ селски моми. Прѣдметитъ ще се продаватъ въ полза на фондъ «Добруджа».

**Вълната.** Въ зоната на германското стапно управление вълната е събрана за нуждитъ на оъюзнитъ войски. За да не се даде възможностъ на овчевъдцитъ да укрятъ тая година частъ отъ нея, всички овце сж били остригани прѣдъ коменданствата подъ надзора на войници. Вълната се заплаща по 3 лв., килограмъ.

**Нови прогимназии въ Добруджа.** Отъ 1 септември т. г. ще се откриватъ прогимназии въ в. гр. Бабадагъ, с. Черна, Мачинско, с. Башкой, Бабадашко, с. Бейдаутъ и с. Касапкой, Коджаланско.

**Мината „Алтънъ тепе“.** При с. Ески Баба, Бабадашко, прѣдъ десетина години бѣ открита една мина за мѣдна руда (ширитъ и талкоперитъ), известна подъ името Алтънъ Тепе. Споредъ мнѣнето на ромънски и други чужди геолози, тая мина съдържа грамадно, почти неизчерпаемо богатство. До оъюзническата окупация на Добруджа, мината се експлоатираше отъ ромънското военно министерство. Ромънитъ бѣха открили двѣ шахти: една дълбока 50 м. и друга 80 м. отъ два реда галерии. Експлоатацията обаче вървѣше слабо, понеже липсваха нужнитъ технически приспособления и удобни пѣтища за износване на рудата. Отъ година и половина мината се експлоатира отъ германското стапно управление. Благодарение на технически подобрения, въведени напоследѣтъ отъ германцитъ, сега дневно се извлича почти десетъ пѣти повече, отколкото прѣзъ ромънско врѣме. Открити сж моого нѣмъ галерии, а старитъ сж разширени и продължени. Рудата се прѣвозва по тѣснолинейка до гара Хамамджи, а отъ тамъ прѣзъ Черна-вода се изнася за Германия.

**Къмъ букурещитъ ни абонати.** За напрѣдъ вѣстника ни въ Букурещъ ще се изпраща чрѣзъ тамъшната българска поща. Умоляваме нешитъ букурещки абонати да се явяватъ тамъ, за да си го получаватъ. Тоя редъ се въвѣжда поради прѣчкитъ, които се правятъ отъ ромънската военна поща въ прѣкарването на вѣстника ни.

## 8-ЯТЪ АВСТРИЙСКИ ВОЕНЕНЪ ЗАЕМЪ

Необлагаемъ 5 1/2%  
държавенъ заемъ по . . . . . **крони 92'50**  
Необлагаемъ 5 1/2%  
сърбовински бонове по . . . . . **крони 96'—**

Подписвачитъ получаватъ бонификация отъ 1/2% а при погашаеми държавенъ заемъ още и бонификация въ размѣръ на лихвитъ за 1 м-цъ.

**Държавниятъ заемъ** ще се погаси прѣзъ 1929 до 1958 година чрѣзъ тиражъ.

**Съкровищ. бонове** начина отъ 1 септември 1923 г. могатъ да бѣдатъ депоzirани отъ носителитъ всѣки 6 мѣсеца въ деня на падежа за да имъ се изплати стойността.

**Прѣимущества** за подписвачитъ при продажбата на стоки произхождщи отъ демобилизацията.

**Подпискитъ ще продължаватъ**  
**отъ 28 май до 2 юли 1918 год.**

**Добруджа ще диша само чрѣзъ**  
**древотъ на Отечеството —**  
**майка България!**

Ромънското правителство прави най-големъ улеснения и раздава земя въ Долтата и Бесарабия на всички ромънски сѣмейства, които се изселватъ отъ Добруджа. Ежедневно само прѣзъ Тулчанския пунктъ минаватъ съ стотици ромъни, които прѣдъ видъ облагитъ които намиратъ, напушатъ Добруджа.

## БИБЛИОТЕКА „ДОБРУДЖА“

Издава Народно спомогат. фондъ „Добруджа“.

Излизхоа отъ печатъ и се пускатъ въ продажба слѣднитъ книги:

№ 1. Историческитъ права на България върху Добруджа отъ Миланъ Марковъ. Цѣна 2 лева.

№ 2. Добруджа и нашето възраждане. (Културно-исторически издирвания) отъ С. Чилингировъ. Цѣна 5 лева.

№ 3. Юстенджанското пристанище отъ Д-ръ Ив. Пешаковъ. Цѣна 1'50 лева.

№ 4. Мемоара на Добруджанци, съ една фотографическа снимка, отъ Централния Добруджански Народенъ Съвѣтъ. Цѣна 1'50 лева.

№ 5. Ромънскитъ жестокости надъ отвлѣченото добруджанско население въ Молдова, I свѣтъ. По официални ромънски документи и лични изповѣди съ една факсимиле и една фотографическа снимка. Отъ Драгомиръ Пачовъ и Данаилъ В. Кацевъ. Цѣна 2'20 лева.

Всички поръчки да се изпращатъ до Библиотека Добруджа, ул. Гурко № 16. Телефонъ № 368 и дружество Курьеръ—София.

На книжари-отстъпка по споразумѣние. Намъра се при всички вѣстнижарски агенции и книжари въ Царството.

Въ Тула—при книжарницитъ Кр. Дончевъ и Лим. Малоскитски.

Въ Бабадагъ—въ книжарница ф. „Добруджа“.

Умоляватъ се т.г. абонатитъ на в. „Добруджа“ при подновяване на абонамента и прожѣна на адреситъ си, **НЕПРѣМЪВНО** да съобщаватъ и № на етикетчето, на което сж напечатани адреситъ нѣ. Отъ администрацията.

Добруджанци, не забравяйте фонда „Добруджа“, който обслужва нашата наука!

## МАРТИРОЛОГЪ

НА ИЗВИТИТЪ И ЗАГИНАЛИТЪ ВЪ МОЛДОВА ОТВЛѢЧЕНИ ДОБРУДЖАНЦИ

21.

| № по редъ | Име и прѣзвище на загиналия | Отъ гдѣ е родомъ | Околина      | Възраст | Семейно положение | Колко деца има | Занятие     | На кой дата прѣзъ 1916 г. е билъ отвлѣченъ | Гдѣ е загиналъ |
|-----------|-----------------------------|------------------|--------------|---------|-------------------|----------------|-------------|--------------------------------------------|----------------|
| 661       | Маринъ С. Палковъ           | с. Попина        | Силистренска | 27      | Жененъ            | 4              | земледѣлецъ | 15/VIII                                    | Тутраканъ      |
| 662       | Ив. К. Гицоевъ              | „                | „            | 36      | „                 | 4              | „           | „                                          | „              |
| 663       | Тооръ Г. Апостоловъ         | „                | „            | 19      | —                 | 5              | „           | „                                          | „              |
| 664       | Никла В. Попазовъ           | „                | „            | 32      | жененъ            | 4              | земледѣлецъ | „                                          | „              |
| 665       | Иванъ В. Балканджиевъ       | „                | „            | 37      | „                 | 3              | „           | „                                          | „              |
| 666       | Георги С. Кондрелиевъ       | „                | „            | 57      | „                 | 3              | „           | „                                          | Репечини       |
| 667       | Стоянъ Георгазъ Стояновъ    | с. Сату-ноу      | Мачинска     | 45      | жененъ            | 3              | земледѣл.   | 4/IX                                       | Стефанеши      |
| 668       | Петръ Илиевъ Плевъ          | „                | „            | 47      | жененъ            | 3              | „           | „                                          | „              |
| 669       | Димитръ Кевръ               | с. Кара-суларъ   | Чанурлийска  | 70      | „                 | 6              | „           | 9/VIII                                     | Браила         |
| 670       | Динко Ив. Кирѣзиевъ         | „                | „            | 54      | „                 | 5              | „           | „                                          | Вашкой         |
| 671       | Матя Тодоровъ               | „                | „            | 38      | „                 | 4              | земледѣлецъ | „                                          | Визолари       |
| 672       | Или Висилевъ                | „                | „            | 28      | „                 | 6              | „           | „                                          | „              |
| 673       | Денко Великовъ              | „                | „            | 34      | „                 | 4              | „           | „                                          | „              |
| 674       | Паскалъ Колевъ              | „                | „            | 30      | вдовецъ           | 6              | земледѣлецъ | „                                          | „              |
| 675       | Иванъ К. Христова           | „                | „            | 19      | —                 | 1              | „           | 16/VIII                                    | Данжени        |
| 676       | Илиа Ж. Илиевъ              | „                | „            | 17      | —                 | 1              | „           | „                                          | Данжени        |
| 677       | Восрадинъ Костовъ           | „                | „            | 43      | жененъ            | —              | „           | 9/VIII                                     | Ренгалевъ      |
| 678       | Петко Колевъ                | „                | „            | 43      | жененъ            | —              | земледѣлецъ | „                                          | с. Дъжени      |
| 679       | Симилъ Арнаудовъ            | „                | „            | 65      | „                 | —              | „           | „                                          | „              |
| 680       | Хасанъ Симилъ Арнаудовъ     | „                | „            | 28      | жененъ            | —              | „           | „                                          | Визолари       |
| 681       | Османъ Арнаудовъ            | „                | „            | 48      | „                 | 3              | земледѣлецъ | „                                          | „              |
| 682       | Саджкъ Солановъ             | „                | „            | 54      | „                 | 8              | „           | „                                          | „              |
| 683       | Антула „                    | „                | „            | 48      | „                 | 3              | „           | „                                          | Вухтономи      |
| 684       | Шерифъ х. Обличановъ        | „                | „            | 38      | „                 | 2              | „           | „                                          | Визолари       |
| 685       | Юлеръ Чавдаровъ             | „                | „            | 50      | вдовецъ           | 7              | „           | „                                          | „              |
| 686       | Сабри Мустафовъ             | „                | „            | 48      | жененъ            | 3              | „           | „                                          | Визолари       |
| 687       | Сали Ахмедъ Вучакиевъ       | „                | „            | 48      | „                 | 2              | „           | „                                          | „              |
| 688       | Махмудъ Мустаховъ           | „                | „            | 35      | „                 | 2              | „           | „                                          | Галацъ         |
| 689       | Исванъ Пиличъ               | „                | „            | 33      | „                 | 3              | „           | „                                          | Хърсоно        |
| 690       | Джумалъ Хасановъ            | „                | „            | 45      | „                 | 2              | „           | „                                          | Визолари       |
| 691       | Кюръ Рамидъ Алидовъ         | „                | „            | 38      | „                 | —              | „           | „                                          | (слѣдва)       |